REACTIE OP REKENKAMERONDERZOEK
20R.01104

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 12 november 2020
Portefeuillehouder(s) : Wethouder Bolderdijk
Portefeuille(s) : inkoop
Contactpersoon : S. Bastings
Tel.nr. : 8422
E-mailadres : Bastings.s@woerden.nl

Onderwerp:

Bestuurlijke reactie bestuurlijke nota duurzaam inkopen

Kennisnemen van:

De bestuurlijke reactie inzake bestuurlijke nota duurzaam inkopen

---

Inleiding:

De rekenkamercommissie heeft geconstateerd dat het gemeentebestuur van Woerden de nodige ambities heeft op het gebied van duurzaamheid. Tijdens de Raadsacademie in november 2019 heeft de rekenkamercommissie aangegeven dat ze heeft gemerkt dat veel duurzaamheidsdoelen voor de lange termijn worden gesteld. Om inzicht te krijgen in de huidige doelen en resultaten op de korte termijn van het huidige beleid ten aanzien van duurzaamheid, is besloten een onderzoek in te stellen naar een tastbaar en concreet aspect hierbinnen, namelijk het duurzaam inkoopbeleid van de gemeente.

Het onderzoek naar duurzaam inkopen in de gemeente Woerden is uitgevoerd door Twijnstra & Gudde.

Uit de beantwoording van de onderzoeksvragen heeft de rekenkamercommissie de conclusies getrokken en de daaruit volgende aanbevelingen aan de raad geformuleerd in een bestuurlijke nota duurzaam inkopen.

Kernboodschap:

Hierbij ontvangt u een reactie op de conclusies en aanbevelingen bestuurlijke nota duurzaam inkopen. Deze reactie is tot stand gekomen door team inkoop in samenwerking met teammanagers R&B en A&R.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN VOOR DE RAAD

Conclusie:
- De Algemene Inkoopvoorwaarden voor Leveringen en Diensten van de gemeente Woerden dateren uit 2017.

Aanbeveling 1: Vraag als raad om een actualisering van de regels voor Inkoop en Aanbesteding aan de hand van het Geactualiseerd VNG Model Inkoop- en Aanbestedingsbeleid

Reactie: Gemeente Woerden zal bekijken welke onderdelen van Paragraaf 4.2. van het VNG Model inkoop-

en aanbesteding kunnen worden toegepast op het inkoopbeleid van Gemeente Woerden.

Nota bene: De Algemene Inkoopvoorwaarden voor Leveringen en Diensten van de gemeente Woerden zijn recent geupdate. Er is nu een nieuwe versie van 2020 beschikbaar. Ten aanzien van de duurzaamheid zijn geen aanvullende clausules opgenomen.

Conclusie:
- Er is binnen Gemeente Woerden geen gedragen en duidelijk gemeenschappelijk beeld van hetgeen er wordt verstaan onder duurzaam inkopen. Een definitie voor duurzaam inkopen is in het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 wel aangegeven, maar werkt niet door in de praktijk. De aan duurzaam inkopen gelieerde doelstellingen (1. 100% duurzaam inkopen, 2. 10% circulair inkopen in 2020, 3. CO2-reductie) zijn niet algemeen bekend in de organisatie.
- De doelstellingen rondom duurzaam inkopen zijn beperkt verweven in de beleidsdomeinen in de ambtelijke organisatie; er is niet geëxpliciteerd wat deze doelstellingen betekenen voor de verschillende beleidsdomeinen.

Aanbeveling 2: Doe als raad een expliciete uitspraak in de afbakening en definitie van duurzaam inkopen zodat deze door alle geledingen in Gemeente Woerden wordt herkend en wordt gedragen. Maak daarbij een duidelijke keuze tussen de smalle of de brede definitie van duurzaam inkopen.
Smalle definitie: Duurzaam inkopen is het toepassen van milieucriteria tijdens het inkoopproces, zodat dit leidt tot de daadwerkelijke levering van een product dat aan de gevraagde milieucriteria voldoet.
Brede definitie : Behalve de bovenstaande smalle definitie wordt ook tot duurzaam inkopen gerekend:
1) maximale focus op Social Return on Investment (SROI),
2) kansen voor lokale ondernemers.

Reactie: Gemeente Woerden zal de brede definitie gaan hanteren. Hoe deze het beste geborgd kan worden in de organisatie zal onderzocht worden.

Aanbeveling 3: Expliciteer daarbij als raad de koppeling tussen duurzaam inkopen en de bredere duurzaamheidsambities van Gemeente Woerden. Doe dit door de drie doelstellingen die behoren tot de smalle definitie voor duurzaam inkopen terug te brengen naar twee doelstellingen, namelijk CO2-reductie en 10% circulair inkopen in 2020, en deze te herformuleren voor de korte, middellange en lange(re) termijn.

Reactie: Gemeente Woerden zal de doelen herformuleren in SMART doelstellingen voor de korte en middellange termijn. Lange termijn doelstellingen worden niet gezien als constructief in een veranderende markt.

Conclusie:
- De raad wordt op het niveau van afzonderlijke inkoopprocessen betrokken bij afwegingen rondom duurzaamheid indien hij geld beschikbaar moet stellen.
- Raadsleden worden niet geïnformeerd op het niveau dat inzicht biedt wat inkoop bijdraagt aan de verwezenlijking van de duurzaamheidsdoelstellingen van Gemeente Woerden. Daar vraagt de raad ook niet actief naar.

Aanbeveling 4: Informeer als raad bij het college actief naar de verwezenlijking van de duurzaamheidsdoelstellingen in een vroeg stadium bij afzonderlijke inkoopprocessen én naar de verwezenlijking in het algemeen.

Reactie: Gemeente Woerden zal na elk afgerond jaar de raad informeren over de verwezenlijking van de duurzaamheidsdoelstellingen zoals deze nu zijn geformuleerd in de startdocumenten. Het betreft hier de op papier gerealiseerde doelstellingen. Daarnaast zullen de geherformuleerde doelstellingen voor de korte en middellange termijn verder worden uitgewerkt waarbij de realisatie van de doelstellingen wordt gemeten en gemonitord.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN VOOR HET COLLEGE

Conclusie:
- In het inkoopproces wordt een onderscheid gemaakt in drie onderdelen: de productkeuze, het inkoopproces zelf en de resultaten en evaluatie. De meeste resultaten ten aanzien van duurzaamheid kunnen behaald worden vanuit de productkeuze.

- Omdat de capaciteit vanuit inkoop niet altijd is geborgd, is de mate waarin duurzaam wordt ingekocht vaak afhankelijk van de persoonlijke intrinsieke motivatie van degene die een inkooptraject initieert.

Aanbeveling 4 : Zorg als college ervoor dat de twee geherformuleerde doelstellingen worden geborgd in de afzonderlijke fases van het inkoopproces (productkeuze, inkoopproces, resultaten/evaluatie) en leg daarbij de nadruk op de productkeuze.

Reactie: Gemeente Woerden zal de her geformuleerde doelstellingen voor de korte en middellange termijn borgen in het inkoopproces. De duurzaamheidsdoelstellingen zullen gericht zijn op de productkeuze.

Conclusie:
- De doelrealisatie ten aanzien van duurzaam inkopen wordt niet bijgehouden. Er is vanuit inkoop dus niet inzichtelijk in welke mate de doelstellingen vanuit het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 worden gerealiseerd.

Aanbeveling 5 : Informeer daarbij periodiek en systematisch de raad over de voortgang van de doelstellingen en de uitvoering van duurzaam inkopen.

Reactie: Gemeente Woerden zal na elk afgerond jaar de raad informeren over de verwezenlijking van de duurzaamheidsdoelstellingen zoals deze nu zijn geformuleerd in de startdocumenten. Het betreft hier de 'op papier' gerealiseerde doelstellingen. Daarnaast zullen de zal de geherformuleerde doelen voor de korte en middellange termijn verder worden uitgewerkt waarbij de uitvoering van de doelstellingen wordt gemeten en gemonitord.

CONCLUSIES EN AANBEVELING MET BETREKKING TOT GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

Conclusie:
- Met het instellen en aansturen van een gemeenschappelijke regeling kunnen door de raad kaders worden meegegeven over duurzaam inkopen. Dat is echter geen vast aandachtspunt.

Aanbeveling 6 : Geef als raad kaders mee aan gemeenschappelijke regelingen omtrent duurzaam inkopen en vraag of er vanuit de P&C-cyclus van de gemeenschappelijke regeling kan worden gereflecteerd op duurzaam inkopen.

Reactie: Op het moment dat Gemeente Woerden kaders heeft, zal er meer draagvlak zijn. Het maken van kaders en stellen van doelen kan een investering in geld betekenen. Dit door alternatieve duurzame en duurdere oplossingen, langere doorlooptijden bij aanbestedingstrajecten om beter te onderzoeken hoe e.e.a. duurzaam kan worden ingekocht i.p.v. snel en goedkoop, meer capaciteit en wellicht inzetten van kennis om deze trajecten te doorlopen.

Financiën:

Er is geen directe investering noodzakelijk. Mogelijk zal er een investering nodig zijn om een bepaalde doelstelling te realiseren. Dit kan een investering in capaciteit betekenen en/of een investering voor een duurzaam product.

Vervolg:

De aanbevelingen worden opgevolgd zoals in de reactie beschreven. De eerste stappen van de implementatie in de lijnorganisatie zijn al gezet. De doelstellingen die nodig zijn om in het bijzonder met betrekking tot duurzaamheid resultaten te boeken worden in Q4 van 2020 en Q1 2021 goed in beeld gebracht.

Bijlagen:

nvt